

HỒ CHÍ MINH VỚI NGUYÊN TẮC THỐNG NHẤT GIỮA LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

PHẠM NGỌC MINH*

Quan niệm tổ tông về sự thống nhất giữa lý luận và thực tiễn là nền tảng của C. Mác trình bày trong “Luận công về Phoiôbac”; C.Mác viết: “Vấn đề tìm hiểu xem tổ duy của con người coi thế nào nên cần lý luận khách quan hay không, hoàn toàn không phải là một vấn đề lý luận mà là một vấn đề thực tiễn. Chính trong thực tiễn mà con người phải chứng minh chân lý, nghĩa là chứng minh tính hiện thực và sức mạnh, tính trần tục của tổ duy của mình. Sự tranh cãi về tính hiện thực hay tính không hiện thực của tổ duy tách rời thực tiễn, là một vấn đề kinh viện thuần túy” (1) Khi nói luận công này, Ph.Ăngghen đã cho rằng: đây là dấu hiệu của một thế giới quan thiên tài. Phát triển quan niệm của C.Mác, V.I.Lênin cũng đã khẳng định: “ Quan niệm về đời sống, về thực tiễn, phải là quan niệm thối nhất và cơ bản của lý luận về nhân thức” (2).

Nhờ vậy, thống nhất giữa lý luận và thực tiễn

đã trở thành nguyên tắc cơ bản, nền tảng của Chủ nghĩa Mác - Lênin nói chung, triết học Mác - Lênin nói riêng. Nguyên tắc phương pháp luận cơ bản này làm cho chủ nghĩa Mác-Lênin, triết học Mác - Lênin khác với tất cả các học thuyết lý luận trước Mác; và Chủ nghĩa Mác - Lênin không chỉ là học thuyết nhân thức thế giới mà quan trọng hơn, nó còn tạo thế giới.

Vấn đề Chủ nghĩa Mác - Lênin và nhiều kiến thức khác Việt Nam, Hồ Chí Minh đã xây dựng cái mới hệ thống các nguyên tắc phương pháp luận cách mạng. Trong hệ thống các nguyên tắc phương pháp luận nổi bật bao trùm lên tất cả các công cụ nghiên cứu quan trọng hàng đầu là nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn. Trong bài viết này, tác giả muốn trình bày nhân thức của mình về sự vận dụng sáng tạo nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn của Chủ nghĩa Mác - Lênin trong tổ tông Hồ Chí Minh.

Trước hết, Hồ Chí Minh đã nhân thức và nắm bắt được truyền thống tổ tông của mình về nội hàm của 2 phạm trù “Lý luận” và “Thực tiễn” một cách sáng tạo và khác biệt. Người không xem xét phạm trù “lý luận” một cách riêng rẽ đối lập mà gắn với thực tiễn, nắm bắt thực tiễn cách

¹ C.Mác và Ph.Ăngghen Toàn tập, tập 3. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, Trang 9-10

¹ V.I.Lênin Toàn tập, Tập 5, Nxb, Chính trị Quốc gia Hà Nội, trang 160

² Hồ Chí Minh Toàn tập, Tập 5, Nxb CTQG, HN 2004, Trang 333

maing Việt nam. Trong tác phẩm "Sớm nói loa loa lam viết" Ngôôô viết: "Lyuluan lañem thöc teá trong löch söü trong kinh nghiệm, trong caic cuoic tranh ñaü, xem xeit, so sanh thaá kyilööng, roo rang, lam thanh ket luän. Roä lai ñem noichöng minh vöi thöc teá' (3). Theo Ngôôô " ñoü la lyuluan chañ chính"(4). (Töñay tröüñi, khi trích Hoà Chí Minh toan tap, chung toá chuithích: Sñd, tap va soá trang). Choikhaic ngöôô lai viết, lyuluan la "Do kinh nghiệm tö tröôic va kinh nghiệm hieñ nay gom goip, phañ tích va ket luän nhöng kinh nghiệm ñoü ma thanh"(5).Ngöôô ñaü dieñ giái phañ tru "lyuluan" möt caich raä deñ hieñ lam cho quañg ñaü quañ chung caich mañg ai cuñg coi theá hieñ ñöôc. Khoñg döng lai öü lyuluan noi chung mañ Hoá Chí Minh con giái thích roä veä lyuluan Maic - Leñin. Ngöôô viết: " Lyuluan của Chui nghóa Maic - Leñin la söi toñg ket kinh nghiệm của phong traö coñg nhañ tö tröôic ñeñ nay của taä caic caic nöôc"(6).

Töông töi ñö vaý, Ngöôô xem xeit va lyuluan giái phañ tru "thöc tieñ" cuñg giái dö va deñ hieñ ñö vöi möi ngöôô theo phong caich rieñg của Hoá Chí Minh. Trong caic bañ viết, bañ noi của mình, Hoá Chí Minh thöng dung caic khai nieñ "thöc teá", "thöc hanh" thay cho phañ tru "thöc tieñ". Ngay trong ñoän trích ñaü öü treñ khi giái thích lyuluan lañgì, Ngöôô cuñg söü dung khai nieñ "thöc teá" thay cho phañ tru "thöc tieñ". Öü raä nhöu bañ viết, bañ noi khac Hoá Chí Minh cuñg lam ñö vaý. Bañ viết: "Thöc hanh sinh ra hieñ biet, hieñ biet tieñ leñ lyuluan, lyuluan lañh ñaü lai thöc hanh" (7). Hoac: "Cañ phañ nghieñ cöu kinh nghiệm cuñ ñeñ giüp cho thöc hanh möi, lai ñem thöc hanh möi ñeñ phañ trieñ kinh nghiệm cuñ lam cho ñoü ñaý ñuñ döä ñaü theñ(8). Hoac:

nhö: " Trong lúc hoic tap lyuluan, chung ta cañ nhañ mañh: lyuluan phañ lieñ heä vöi thöc teá' (9)... Maic duä söü dung khai nieñ " thöc tieñ", " thöc teá'. "Thöc hanh" vöi cuñg möt nghóa trong nhöu bañ noi, bañ viết nhö: Söñ nói loa loa lam viết (Thaìng 10/1947): Noi veä coñg taic huañ luyeñ va hoic tap (thaìng 5/1950); Dieñ vañ khai mañ löp lyuluan khoai I tröông Nguyeñ Ái Quoc Trung öng (thaìng 9/1957); Noi chuyeñ vöi cañ boäi Trung öng veä tham gia cañ tieñ, quañ lyuluan taic xañ cañ tieñ kyiluañ (ngay 9/3/1963)... Nhöng phañ löu yu rang: Hoá Chí Minh khoñg bao giöu ñoñg nhañ hoan toan phañ tru "thöc tieñ" vöi thöc teá', "thöc hanh". Khi noi ñeñ tính thöng nhañ vöi lyuluan, trong caic bañ viết, bañ noi của mình, ngöôô khoñg bao giöu dung cañ: thöng nhañ giöä lyuluan vöi thöc teá hay vöi thöc hanh; ngöôô cha söü dung nhöng phañ tru nay vöi cuñg möt noä ham trong nhöng ñieñ kieñ, hoan cañh cuñ theá khi phañ dieñ ñaü cho quañ chung caich mañg ñeñ möi ngöôô deñ hieñ, deñ vañ dung trong coñg viec của mình. Ñoü la phong caich Hoá Chí Minh. Trong tác phẩm "Ñöi söng möi" thaìng 3/1947, Ngöôô ñaü pheä phañ caich tuyeñ truyeñ ñöi söng möi ma söü dung caic khai nieñ " khac quan", " chui quan", " tích cöc", " tieu cöc", " khoa hoai hoic"...lam cho quañ chung nghe mañ chañg hieñ gì cañ

Thöi hai, tính thöng nhañ giöä lyuluan va thöc tieñ luän nöôc Hoá Chí Minh ñaü trong hoat ñoñg thöc tieñ của cañ mañg Việt nam. Trong tö tööng của Ngöôô, thöc tieñ coi vai troä quyét ñöñh ñöä vöi lyuluan. Hoá Chí Minh cha roä lyuluan noi chung, lyuluan của Chui nghóa Maic - Leñin noi rieñg nöôc ra ñöi tö thöc tieñ, tö ñöi hoäi của thöc tieñ va toñg ket thöc tieñ va phañ nöôc "thöc tieñ hoai". Ngöôô viết: "Lyuluan coñ ñeñ ap dung va coñg viec thöc teá Lyuluan mañ khoñg ap dung va coñg viec thöc teá la lyuluan söüng. Duñem nöôc

³ Sñd tap 5, trang 333

⁴ Sñd tap 5, trang 272

⁵ Sñd tap 8, trang 497

⁶ Sñd tap 6, trang 247

⁷ Sñd tap 5, trang 417

⁸ Sñd tap 6, trang 496

⁹ Sñd tap 5, trang 234

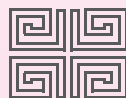
¹⁰ Sñd tap 6, trang 249

hàng ngàn, hàng vạn quyển lý luận, nếu không biết nắm ra thóc hánh, thì khai nào một cái hom nững sách". (10) Người cũng khẳng định, chẻ coi thóc tiên, thóc hánh mỗi là tiểu chuẩn của chân lý của sớ thật: "Thóc hánh là nền tảng của lý luận và lý luận phải soi lại thóc hánh. Chẻ coi thóc hánh mỗi là tiểu chuẩn của sớ thật". (11) Hoặc "Thóc hánh là kích thước của sớ thật, là nền tảng của hiểu biết". (12)

Không nên tâm quan trọng, quyết định của thóc tiên với lý luận, nông thời, Người cũng phân tích sâu sắc vai trò của lý luận nói với thóc tiên. Người diễn đạt vai trò của lý luận với thóc tiên rất giản dị, ai cũng có thể hiểu được: "Lạm mà không coi lý luận thì không khai gì mới trong niềm tin, vờn chằm chập, vờn hay vấp vấp". (13) Hoặc: "không coi lý luận thì không biết xem xét cho rõ căn nhắc cho nững, xử lý cho khéo, kết quả thông đạt bại. Không coi lý luận thì lung tung nhò nhảm mất mả nĩ". (14) Hoà Chí Minh phê phán sâu sắc những căn bả cách mạng kém lý luận, coi khinh lý luận hoặc lý luận suông; làm việc chẻ dõa vào kinh nghiệm. người viết: "Kinh nghiệm của hồi tuy tốt, nông cũng chẳng qua là tổng bả phần mả thôi, chẻ thiếu về mả mả thôi. Còi kinh nghiệm mả không còi lý luận cũng nhò mả mả saing, mả mả mả". (15) Học lý luận, nghiên cứu lý luận, theo Hoà Chí Minh không phải là học thuộc lòng, học câu

chớ mả; "Học tập Chủ nghĩa Mác-Lênin là học tập tinh thần xử lý mọi việc, nói với mọi người và nói với bản thân mình, là học tập những chân lý phổ biến của chủ nghĩa Mác-Lênin để áp dụng một cách sáng tạo vào hoàn cảnh thóc tế của nước ta. Học nữa mả lam" (16). Hoà Chí Minh cho rằng, lý luận chẻ còi sống khi gắn với thóc tiên, soi sáng thóc tiên, nông thời nước bả sung, sớ chẻ và hoàn thiện trong thóc tiên. Người luôn nhắc nhở căn bả rằng: "Việc học tập lý luận của các nông chí không phải nhằm biến các nông chí thành lý luận suông mả nhằm làm thế nào để cho công tác của các nông chí tốt hơn, nghĩa là các nông chí phải học tập tinh thần của chủ nghĩa Mác – Lênin, học tập lập trường, quan niệm và phương pháp mả giải quyết cho tốt những vấn đề thóc tế trong công tác cách mạng của chúng ta. Nhò thế chúng ta học tập lý luận là cốt để áp dụng vào thóc tế".¹⁷

Từ những phân tích trên, có thể khẳng định rằng, thống nhất giữa lý luận và thóc tiên là một nguyên tắc cơ bản trong tư tưởng Hoà Chí Minh về phương pháp cách mạng. Nguyên tắc này đã được Người nhấn mạnh và vận dụng sáng tạo vào nhiều kiến, hoàn cảnh cụ thể của thóc tiên cách mạng Việt Nam và nuôi trở thành một trong những yếu tố góp phần làm cho tư tưởng Hoà Chí Minh trường tồn và còi sống mãi mãi cái tạo vô nĩ.

¹¹ Số tập 6, trang 254

¹² Số tập 6, trang 47

¹³ Số tập 6, trang 47

¹⁴ Số tập 5, trang 234

¹⁵ Hoà Chí Minh Toàn tập, T-p 9, Nxb CTQG, HN 2004, Trang 292

¹⁶ Số tập 5 trang 243.